

LLENGUA CATALANA I LITERATURA

Introducció

Finalitat de l'àrea

El desenvolupament de la competència en comunicació lingüística és un dels eixos vertebradors de l'etapa d'educació primària, en tant que facilita als infants les estratègies, capacitats i habilitats per desenvolupar-se com a persones dins el seu entorn social i comunicar-se. Així, l'aprenentatge de la llengua catalana esdevé alguna cosa més que l'adquisició d'un sistema de signes. L'objectiu final de l'ensenyament de la llengua és el domini progressiu d'aquesta llengua, en tots els àmbits, integrant la vivència de la cultura, la necessitat d'usar-la per poder-nos comunicar i la identitat social i personal dins la realitat del segle XXI.

Tenint en compte la diversitat cultural dels alumnes i que al començament de l'educació primària ja tenen assolides habilitats i destreses lingüístiques a través de l'ús de la llengua en els entorns immediats (familiars, escolars i socials) i pel contacte amb els mitjans de comunicació, el paper de l'educació primària ha de ser ampliar aquesta competència en comunicació lingüística inicial enfocant el treball en la llengua catalana. Es pretén, d'aquesta manera, que els infants siguin capaços d'interactuar en els diversos àmbits socials en què es veuen immersos. L'ús social de la llengua en els diferents contextos privats i públics, familiars i escolars, suposarà l'adquisició de la competència en comunicació lingüística. Per tant, el docent ha de ser conscient de la importància i la transcendència que té que els alumnes aprenguin la llengua catalana. Lluny de suposar un inconvenient, és necessari que els alumnes sentin l'aprenentatge d'aquesta i de qualsevol altra llengua com un enriquiment personal que els permetrà expressar sentiments, vivències, opinions i necessitats. Així, l'objectiu final de l'aprenentatge de la llengua catalana és adquirir un domini de les quatre habilitats bàsiques per poder, d'aquesta manera, comunicar-se adequadament i correctament en qualsevol àmbit i context: escoltar, parlar, llegir i escriure. El treball d'aquestes habilitats lingüístiques no es pot contemplar amb una visió separadora; ben al contrari, és necessari que hi hagi una col·laboració i una coordinació estretes.

El domini de la llengua catalana suposarà un enriquiment personal i professional destacat en el desenvolupament global de la persona. L'estudi de la llengua ha de possibilitar l'adquisició d'un vocabulari precís, ampli i adequat a cada situació

comunicativa. A més, també és imprescindible una pronunciació i una vocalització correctes per afavorir la musicalitat del llenguatge. Així mateix, el treball de l'expressió escrita ha de permetre que els alumnes es comuniquin per escrit de manera ordenada, correcta, adequada, cohesionada, cuidant els aspectes estètics. De la mateixa manera, el foment d'un pla de lectura apropiat als infants al plaer personal i els oferirà, al mateix temps, les estratègies necessàries per a la recerca, la interpretació i la valoració de la informació. Amb tot això, es pretén que la competència en comunicació lingüística es treballi a partir de les concrecions de la competència oral, l'escrita (lectura i escriptura), l'audiovisual, la plurilingüe i intercultural i, finalment, la competència literària, pròpiament específica de les àrees de llengües. Així, s'entén que l'àrea de llengua catalana i literatura no pot estar desvinculada de les altres àrees de llengües, per la qual cosa és necessària una feina coordinada. Igualment, la transversalitat ha d'estar implícita dins la programació de les àrees lingüístiques.

Estructura del currículum

El currículum està organitzat per uns objectius generals d'etapa, uns continguts, uns criteris d'avaluació i finalment uns estàndards d'aprenentatge. Els criteris d'avaluació descriuen i indiquen l'objecte de l'avaluació. Són el referent més específic i, per tant, el més directe per avaluar l'aprenentatge dels alumnes. Els estàndards d'aprenentatge constitueixen una guia i una orientació per al treball pedagògic, i proporcionen als docents un marc de referència. Quant als continguts, el desplegament del currículum s'ha elaborat a partir de cinc grans blocs de treball, que organitzen la complexitat de les competències que s'han d'assolir i que relacionen, en darrera instància, els continguts dels blocs entre si.

El primer bloc tracta de la denominada comunicació oral: escoltar, parlar i conversar. El llenguatge oral, la comprensió dels missatges orals i l'adquisició d'una consciència fonològica són aspectes clau en totes les activitats que es desenvolupin dins l'aula. El domini d'aquesta comunicació oral implica el reconeixement de les normes socials i comunicatives que regeixen l'intercanvi comunicatiu, les estratègies necessàries per aconseguir una comunicació eficaç, afavorint en tot moment el sentit crític per identificar i evitar els estereotips i prejudicis, tant socials com sociolingüístics.

El bloc següent està enfocat en la lectura, ja que és una activitat clau dins tota l'etapa de primària. La lectura no es pot entendre sense estar lligada a la

comprensió lectora, que ha d'estar inclosa dins tot el pla lector. No es tracta d'una simple descodificació de signes, sinó que l'ensenyament i l'adquisició del procés lector implica la interiorització de tota una sèrie d'estratègies que faciliten la comprensió lectora i permeten, així, valorar, interpretar, analitzar, relacionar i seleccionar la informació. D'aquesta manera, es pretén afavorir una actitud activa i participativa, de mentalitat oberta i respectuosa amb les opinions i creences dels altres.

En el tercer bloc es treballa l'expressió escrita a partir d'un pla d'escriptura que anirà presentant nivells de complexitat progressius en la planificació i en l'estructuració de textos dins uns contextos cada vegada més variats. És important que aquest bloc es tracti a partir de temes motivadors i d'interès per als infants i que sigui una pràctica habitual i sistemàtica dins l'aula.

El quart bloc pretén ser una reflexió sobre els aspectes gramaticals, ortogràfics, lèxics i sintàctics de la llengua, pel que fa a la conceptualització i la terminologia bàsiques. Es pretén que els infants apliquin en les produccions els coneixements apresos sobre l'ús de la llengua i que, al mateix temps, siguin capaços de corregir, perfeccionar i millorar les redaccions i les interaccions amb els altres. Per tant, és necessari fomentar un ús reflexiu de la llengua, així com proposar de manera progressiva activitats d'observació, anàlisi i manipulació de les produccions pròpies.

El darrer bloc se centra en l'educació literària, una aproximació a la literatura a partir de les expressions més senzilles. Pretén treballar el desenvolupament de la competència literària a través de la lectura, l'anàlisi de l'escriptura, la recitació, la dramatització, la participació en jocs retòrics, l'escolta de textos propis de la tradició literària popular, etc., per apropar, així, els infants a l'expressió artística de les construccions de la cultura tradicional. L'accés guiat a aquestes obres afavorirà l'hàbit lector i escriptor dels alumnes, i els descobrirà el plaer per la lectura, la creativitat i l'estètica dels textos literaris.

D'altra banda, el desplegament del currículum es vertebrava amb la inclusió de les tecnologies de la informació i la comunicació per acostar els infants als avenços tecnològics que viu la nostra societat. La lectura i l'escriptura d'informacions presentades en diferents formats i diversos suports aporten una nova dimensió als processos de tractament de la informació, la qual cosa afavoreix en darrer terme la flexibilitat mental.

En definitiva, es pretén aconseguir un desenvolupament gradual de les habilitats d'expressió i comprensió orals i escrites, en diferents contextos significatius per als infants i en l'àmbit de la comunicació literària. El plantejament del currículum ha d'anar lligat a la continuïtat del desenvolupament d'aquestes habilitats al llarg de l'educació secundària, ja que l'etapa de primària es pot considerar la bastimentada per consolidar la competència en comunicació lingüística proposada.

Orientacions metodològiques

Mètodes i propostes didàctiques

Tant l'ensenyament de la lectura com l'ensenyament de l'escriptura han de partir d'una aproximació significativa i funcional. És important que els infants vegin la rellevància que té el fet de poder llegir i escriure per millorar el procés comunicatiu, la imatge personal i l'autonomia. Així, és recomanable que els docents plantegin un clima d'aula adequat a partir dels interessos i inquietuds dels infants, de manera que aquests sentin la necessitat d'avançar i expressar-se, oralment o bé per escrit.

Les activitats d'aula han de ser tan reals i funcionals com sigui possible, i s'ha de fer feina partint de l'experiència prèvia dels infants, les seves preocupacions, interessos i desitjos. En aquest sentit, les tasques de simulació d'activitats comunicatives, com ara les dramatitzacions, els jocs de rol o les escenificacions de textos diversos i propis dels mitjans de comunicació, possibiliten la participació activa dels infants dins les dinàmiques d'aula, de la mateixa manera que deixen de banda la rutina i milloren l'atenció dels alumnes.

Recursos materials

Les biblioteques d'aula i de centre esdevenen eines imprescindibles per a les àrees de llengües, i és important mantenir aquests espais vius. Per això, és essencial que els infants se sentin partícips de la seva gestió, organització i funcionament. La biblioteca d'aula s'ha de convertir en un racó de construcció de coneixements, d'ampliació d'experiències i de desenvolupament de la fantasia i la creativitat. S'ha de fomentar, per tant, l'hàbit lector, aportant als alumnes lectures diverses i de diferents gèneres, en suports i formats diversos. L'ús de recursos audiovisuals i de les tecnologies de la informació i la comunicació ajudaran a ampliar el ventall d'alternatives per a l'enriquiment i el plaer personals.

D'altra banda, no es poden oblidar els programes educatius digitals, així com els programes per al tractament de la diversitat que ajuden a la consecució dels objectius proposats.

Participació de les famílies

La comunitat educativa es contempla com un sistema integrat per diversos agents i col·lectius. En aquest sentit, l'organització del sistema educatiu ha de permetre que les famílies siguin part activa en el funcionament del centre escolar. Un centre participatiu, inclusiu i obert s'organitza mitjançant una metodologia activa que facilita la participació de tota la comunitat educativa. D'aquesta manera, es garanteix una connexió eficaç i real amb el context social en què el centre es troba ubicat.

L'acció educativa no es pot desenvolupar aïllada de la participació i la responsabilitat familiars. Per això, és important una feina conjunta i en consonància per afavorir el desenvolupament integral i global dels alumnes. Així, la participació de les famílies resulta imprescindible per reforçar els aprenentatges adquirits i treballar de manera conjunta la transmissió d'uns valors, hàbits, pautes de conducta, actituds, etc., amb la qual cosa es crea un clima de confiança i respecte mutu.

El paper dels docents

El paper del docent és cabdal dins el procés d'ensenyament-aprenentatge i dins el sistema educatiu en general. Quant a l'ensenyament de llengües, la figura del docent esdevé vehicle de comunicació en qualsevol situació d'aprenentatge en què intervé el llenguatge. Aquesta figura no s'assimila a un simple dipòsit de coneixements estàtics, sinó que exerceix, per una banda, d'orientador i guia cap a l'aprenentatge i, per una altra, de model i referent de llengua. A més, aquest paper de model i referent de llengua implica una actitud sempre respectuosa amb totes les llengües i les seves variants, cultures i manifestacions, i d'aquesta manera el docent fa servir la llengua com a eina per a la pau i la convivència. El docent, per tant, ha de ser conscient de la transcendència que té que els alumnes aprenguin la llengua catalana des de la infància.

Distribució espai-temps

Partint d'un enfocament sistèmic de l'educació en què cada un dels elements del currículum està relacionat amb els altres, l'organització de l'aula és també un dels aspectes que s'ha de tenir en compte en les programacions. Així, la forma com es disposen els espais i la distribució del temps esdevenen igualment importants en l'educació.

És convenient programar i planificar l'ensenyament de les llengües des d'una perspectiva de temps i espais flexibles, estructurats però no tancats, tot i que el temps d'àrea, i en conseqüència el dels alumnes, està prescrit per la normativa vigent. Principalment en els primers cursos, és recomanable l'alternança d'activitats, de manera que els espais i els temps es puguin anar adaptant a les situacions i als interessos que sorgeixin de la mateixa dinàmica de grup.

Tipologia d'agrupaments

El procés d'ensenyament-aprenentatge de la llengua es fonamenta en la diversitat de situacions comunicatives dins l'aula. Aquesta diversitat ha de permetre la possibilitat de treballar diferents estratègies en el grup, a fi que els infants puguin i sàpiguen fer feina tant de manera individual com per parelles, en petit grup o en gran grup. Aquesta diversitat d'estratègies enriqueix els alumnes i els ajuda a desenvolupar una actitud de col·laboració amb els companys, de respecte, de responsabilitat, de participació i d'autonomia progressiva.

Avaluació

Tenint present que l'objectiu final de l'àrea de llengua catalana i literatura no és l'aprenentatge d'uns continguts buits de significat per als infants, s'ha d'enfocar també el procés d'avaluació a partir de situacions tan reals i funcionals com sigui possible.

Així mateix, l'avaluació s'ha d'entendre com un recurs per millorar la tasca docent. En aquest sentit, l'equip docent ha de ser capaç de fer autoavaluacions per adaptar, si escau, els materials, la metodologia i els procediments per aconseguir els resultats desitjats. En aquesta mateixa línia, és interessant que les activitats d'avaluació plantejades als infants estiguin dirigides també a l'autoavaluació, revisió i reflexió,

de manera que ells mateixos puguin controlar els seus avenços i incidir també en els aspectes ortogràfics, morfològics o sintàctics de les produccions.

Contribució de l'àrea al desenvolupament de les competències

La llengua i la comunicació en els processos d'aprenentatge fan que els aprenentatges lingüístics i comunicatius que es produeixin en qualsevol àrea es puguin aplicar a l'aprenentatge de les altres. Aquest ús social de la llengua en diferents contextos comunicatius evidencia, per tant, la contribució directa al desenvolupament de tots els aspectes que formen la competència en comunicació lingüística.

Les estratègies que constitueixen la competència en comunicació lingüística s'assoleixen a partir d'una llengua determinada, tot i que els coneixements adquirits contribueixen a augmentar la competència sobre l'ús del llenguatge en general. I en aquest sentit, la lectura i la comprensió lectora partint d'un pla de lectura sistemàtic seran un dels pilars fonamentals per desenvolupar aquesta competència.

L'accés al saber i a la construcció de coneixements mitjançant el llenguatge es relaciona directament amb la competència d'aprendre a aprendre i amb el sentit d'iniciativa i esperit emprenedor. El llenguatge, ja sigui oral o escrit, permet als éssers humans relacionar-se i integrar noves informacions, que, juntament amb les experiències i els coneixements previs, possibiliten seguir aprenent de forma permanent. Esdevé, així, un mitjà de representació del món, és la base del pensament i del coneixement i permet analitzar problemes, elaborar plans i emprendre processos de preses de decisions i iniciatives personals. Per tant, regula i orienta la pròpia activitat amb una autonomia progressiva. Desenvolupar-lo i millorar-lo des de les àrees lingüístiques contribueix a organitzar el pensament, comunicar afectes i sentiments i regular emocions, per la qual cosa afavoreix el desenvolupament d'ambdues competències. A més, el llenguatge ajuda a l'expressió i la comunicació de la creativitat, lligada a l'esperit emprenedor que es pretén desenvolupar.

Les àrees de llengües permeten identificar preguntes o problemes i obtenir conclusions basades en proves, amb la finalitat de comprendre i prendre decisions o resoldre qüestions. Per tant, es localitza, s'obté, s'analitza i es representa informació qualitativa i quantitativa per identificar i plantejar preguntes diverses, hipòtesis o solucions. Tots aquests processos col·laboren en la construcció i el

desenvolupament de la competència matemàtica i les competències bàsiques en ciència i tecnologia, basant-se en una lectura atenta i en la comprensió literal i deductiva d'enunciats.

Quant al desenvolupament de la competència digital, les àrees de llengües proporcionen coneixements i destreses per cercar, seleccionar i tractar la informació, per comprendre-la, estructurar-la i organitzar-la textualment i per utilitzar-la en la producció oral i escrita.

L'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació suposa l'ús de diferents suports per treballar la composició de textos, tant individual com en grup. Aquest canvi de suport afecta les operacions que intervenen en el procés d'escriptura (planificació, execució del text, revisió, etc.) i, per tant, l'ús sistemàtic millora la competència digital. També el treball de llengua (oral i sobretot escrit) dins entorns col·laboratius permet la participació en comunitats d'aprenentatge formals i la generació de produccions creatives i responsables, en el marc d'un vertader intercanvi comunicatiu.

Les llengües contribueixen poderosament al desenvolupament de les competències socials i cíviques, en tant que són el mitjà per treballar les habilitats i destreses per a la convivència, el respecte i l'entesa entre les persones. Aprendre llengua és, abans de res, aprendre a comunicar-se amb les altres persones, a comprendre el que aquestes transmeten, a tenir contacte amb realitats diverses i a assumir la pròpia expressió com a modalitat fonamental d'obertura als altres. Així, l'educació lingüística ha de valorar totes les llengües com a igualment aptes per exercir les funcions de comunicació i representació, i ha de respectar les seves variants i manifestacions i evitar prejudicis i imatges estereotipades del món. D'aquesta manera es contribueix al desenvolupament d'aquestes competències.

La contribució de les àrees lingüístiques al desenvolupament de la consciència i expressions culturals està definida pel fet de reconèixer les llengües com a elements culturals de primer ordre, i la lectura, la comprensió i la valoració de les obres literàries prenen part necessària en aquest desenvolupament. Des de les àrees de llengües es promou una actitud positiva en relació amb la comprensió de diferents expressions culturals, el respecte per les opinions, els valors, les idees i les creences dels altres, així com l'interès per conèixer les diferents expressions culturals i la valoració de la seva importància dins la societat actual.

Objectius específics

1. Fer ús de la llengua per participar en diverses situacions comunicatives de l'activitat social i cultural, activament i de manera adequada, aplicant les estratègies, habilitats i normes bàsiques de comunicació i adoptant una actitud respectuosa i de cooperació, per prendre consciència dels propis sentiments i idees i per controlar la pròpia conducta.
2. Comprendre discursos orals i escrits que es presenten en l'àmbit escolar i en el context social i cultural pròxim, i analitzar-los amb sentit crític.
3. Utilitzar els coneixements sobre la llengua per expressar-se per escrit amb correcció i cuidar l'estructura del text, els aspectes normatius, la cal·ligrafia, l'ordre i la netedat; per parlar de manera adequada, coherent i correcta, i per comprendre textos orals i escrits.
4. Usar de manera eficaç les destreses i habilitats bàsiques de la llengua (escoltar, parlar, llegir i escriure) com a instruments d'aprenentatge, recerca, recollida i processament d'informació, així com per escriure textos propis de l'àmbit escolar.
5. Expressar-se oralment i per escrit, en diferents suports, amb adequació, coherència, cohesió i correcció, segons l'edat, en diverses situacions i contextos de l'àmbit acadèmic, social i cultural, per satisfer les necessitats de comunicació i desenvolupar la creativitat, el respecte i l'estètica en l'ús personal del llenguatge.
6. Llegir amb fluïdesa i entonació correctes diferents tipus de text adequats a l'edat i utilitzar la lectura com a font per ampliar el vocabulari i fixar l'ortografia correcta.
7. Conèixer, respectar i interessar-se per la diversitat lingüística d'Espanya, de la nostra comunitat autònoma i de la societat en general, entendre-la com a fet cultural enriquidor i integrador i prendre consciència de la importància del domini de llengües en un món cada vegada més global.
8. Utilitzar la lectura com a font de plaer, aprenentatge i enriquiment personal, fer ús de la biblioteca d'aula i de centre per fomentar l'hàbit lector i apreciar el valor dels diferents textos de la tradició literària.
9. Comprendre textos literaris de gèneres diversos adequats quant a temàtica i complexitat i iniciar-se en els coneixements de les convencions formals específiques del llenguatge literari.
10. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació de manera eficient i responsable per cercar i tractar la informació, per interpretar i valorar diferents

opinions, entenent-les com a recurs per a l'aprenentatge tant individual com col·laboratiu que s'ha de fomentar.

11. Reflexionar sobre la llengua i el seu ús en els diferents contextos socials per evitar els estereotips lingüístics, les discriminacions i els prejudicis per raó de classe, raça, gènere o creença.
12. Utilitzar els diversos tipus d'escrits mitjançant els quals es produeix la comunicació amb les institucions públiques o privades, en situacions relacionades amb l'escola i la seva activitat.
13. Posar en pràctica diferents estratègies i hàbits de treball que afavoreixin la feina tant individual com en grup, així com col·laborar activament, amb respecte i responsabilitat en la dinàmica de grup.

Continguts, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluables

Del primer al tercer curs

BLOC 1. COMUNICACIÓ ORAL: ESCOLTAR, PARLAR I CONVERSAR		
Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluables
<p>– Interacció activa amb el grup o el docent en qualsevol situació comunicativa de l'aula, tant espontània (converses, explicacions de vivències personals, avisos, etc.) com dirigida (diàlegs, instruccions, exposicions, assemblees, debats, etc.), amb distinta intenció, respectant un ordre espacial, cronològic o lògic en el discurs i valorant i respectant les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral.</p> <p>– Interès per expressar-se correctament, valorant les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral: exposició clara; organització i adequació del discurs; escolta atenta; mirada a l'interlocutor; respecte pel torn de paraula; entonació i pronunciació adequades; consideració per les diferències, sentiments,</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Participar activament en situacions comunicatives significatives de la vida escolar, tant espontànies com dirigides.2. Utilitzar adequadament les estratègies i les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral.3. Participar en situacions d'aprenentatge col·laboratiu.4. Identificar el sentit global i la idea principal del text. Retenir dades. Adquirir i ampliar vocabulari, cada vegada més ampli i precís.5. Narrar situacions personals. Descriure persones, animals, objectes i llocs. Reconèixer diferents tipus de text. Fer peticions i enumeracions.6. Escoltar fent silenci diferents tipus de text. Reproduir diferents tipus de text oral inclosos els de tradició oral de la literatura de les Illes Balears. Recitar poemes.	<ol style="list-style-type: none">1.1. Expressa les opinions pròpies en converses.1.2. Reconeix l'ordre discursiu.1.3. Expressa preferències.1.4. Expressa sentiments diferents.1.5. Improvisa una conversa.1.6. Identifica dades del discurs articulat d'una conversa.1.7. Fa preguntes per obtenir informació.1.8. Interpreta les intencions del text.2.1. Reconeix situacions que afavoreixen o impedeixen la comunicació.2.2. Manté una escolta atenta i la mirada amb l'interlocutor.2.3. Respecta el torn de paraula.2.4. Pronuncia amb claredat i entonació adequades.2.5. Es mostra respectuós amb les participacions orals dels altres.2.6. Utilitza expressions de cortesia, atenció i correcció.

<p>experiències, idees, opinions i coneixements dels altres; expressions de cortesia, atenció i correcció; postures i gests adequats.</p> <ul style="list-style-type: none">– Participació activa en situacions d'aprenentatge col·laboratiu per recollir i intercanviar informació i opinions, establir acords i pautes de resolució de conflictes, amb actitud de respecte i cooperació.– Comprensió i valoració dels diferents textos orals de caràcter narratiu, descriptiu, informatiu i instructiu, pròxims a la vida quotidiana dels infants, en diferents suports, captant-ne el sentit global i la idea principal.– Producció de textos orals, en diferents situacions i per a diferents finalitats: narracions, diàlegs, col·loquis, debats, dramatitzacions, recitacions, exposicions, presentacions, descripcions, planificació d'experiències de treball en grup, argumentacions, etc., cuidant les característiques formals, estructurals i de contingut de les diferents tipologies	<p>7. Dramatitzar textos adaptats.</p> <p>8. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació.</p>	<p>2.7. Adopta postures i fa gests adequats al tipus de discurs.</p> <p>3.1. Comprèn i valora les aportacions dels companys per a la construcció del propi coneixement.</p> <p>3.2. Interpreta sentiments.</p> <p>3.3. Arriba a acords.</p> <p>4.1. Identifica el sentit global del text.</p> <p>4.2. Identifica la idea principal del text.</p> <p>4.3. Respon a preguntes sobre dades i idees explícites en el text.</p> <p>4.4. Identifica elements no verbals que acompanyen els textos orals.</p> <p>4.5. Reté informació.</p> <p>4.6. Dedueix informació.</p> <p>4.7. Consolida i utilitza un vocabulari adequat.</p> <p>5.1. Explica un procés senzill d'accions consecutives lògiques.</p> <p>5.2. Narra fets personals amb un discurs clar, organitzat i adequat.</p> <p>5.3. Descriu persones, animals, objectes i llocs seguint un ordre i amb coherència.</p> <p>5.4. Empra correctament expressions temporals per situar i ordenar rutines.</p> <p>5.5. Usa adequadament els conceptes</p>
--	---	---

<p>de textos orals i aplicant les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Escolta i reproducció de textos i jocs lingüístics o de tradició oral de la literatura de les Illes Balears: dites, contes, endevinalles, rodolins, cançons, embarbussaments, gloses, rondalles, llegendes, etc., i memorització d'alguns d'aquests textos o jocs. – Dramatització de textos senzills (narratius) potenciant l'interès de l'alumne per participar en les dinàmiques de grup, adequant l'entonació, el ritme i el volum a les característiques del text. – Utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació com a instrument per millorar la comunicació oral i accedir a informacions diverses. 		<p>bàsics d'espai.</p> <p>5.6. Produeix diferents sensacions (por, expectació, alegria...).</p> <p>5.7. Interpreta textos instructius (normes de joc, instruccions, receptes...).</p> <p>6.1. Reprodueix diferents tipus de text senzills inclosos els de tradició oral de la literatura de les Illes Balears: dites, contes, endevinalles, rodolins, cançons, embarbussaments, gloses, rondalles, llegendes, etc., i en memoritza alguns.</p> <p>7.1. Escenifica textos adaptats.</p> <p>7.2. Utilitza els recursos extralingüístics convenients per reforçar i millorar l'expressió.</p> <p>8.1. Treballa textos orals d'interès provinents de recursos multimèdia o audiovisuals.</p>
--	--	--

BLOC 2. COMUNICACIÓ ESCRITA: LLEGIR

Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluable
<ul style="list-style-type: none"> – Comprensió i interiorització de la relació entre llengua oral i llengua 	<p>1. Conèixer la correspondència entre fonemes i grafies en contextos de</p>	<p>1.1. Codifica i descodifica tots els fonemes i grafies de la llengua catalana.</p>

<p>escrita. La lectura com a instrument d'aprenentatge. Consciència fonològica.</p> <ul style="list-style-type: none">– Utilització d'estratègies senzilles per analitzar el contingut del text: formulació i comprovació d'hipòtesis, inferència d'informació, consulta del diccionari, relectura, resum de les idees bàsiques dels textos llegits o dels aspectes més destacats.– Utilització d'estratègies per sintetitzar i estructurar la informació localitzada: notes, esquemes, resums, mapes conceptuals, etc.– Comprensió d'informació bàsica en diferents tipus de text: cartells, anuncis, contes, descripcions, notícies, felicitacions, instruccions, poemes, etc., i valoració de la seva funcionalitat.– Identificació de sentits figurats i de significats no explícits als textos, especialment en els dels mitjans de comunicació.– Reconeixement de textos segons la tipologia: descriptius, narratius,	<p>lectures significatives. Adquirir consciència fonològica. Utilitzar el sistema de lectoescriptura.</p> <ol style="list-style-type: none">2. Utilitzar estratègies per a la comprensió lectora. Utilitzar estratègies per a l'anàlisi del contingut. Detectar i entendre informacions o idees rellevants explícites als textos. Sintetitzar la idea extreta d'un text donat. Identificar diverses fonts d'informació. Extreure informació dels elements gràfics i paratextuals per millorar la comprensió.3. Llegir i comprendre textos literaris senzills de la tradició oral, de la literatura infantil i altres tipus de text adequats als seus interessos.4. Reconèixer descripcions i identificar discursos narratius, poètics i instructius.5. Llegir diferents tipus de text i mostrar-hi interès. Desenvolupar l'hàbit lector. Establir i seguir un pla lector. Usar diferents suports per a la lectura.6. Llegir textos breus. Llegir en veu alta textos amb pronunciació, ritme i entonació adequats.7. Participar en jocs lingüístics dins l'aula.	<ol style="list-style-type: none">1.2. Descodifica els signes de puntuació.1.3. Participa en activitats i jocs per a l'assoliment de la consciència fonològica.1.4. Relaciona correctament les grafies amb els fonemes.1.5. Infereix normes ortogràfiques a partir del coneixement de les relacions fonemagrafia.2.1. Aplica els signes de puntuació per donar sentit a la lectura: punt, coma.2.2. Respon adequadament a preguntes referides al text.2.3. Fa descripcions senzilles relacionades amb la lectura.2.4. Empra el text donat per fer inferències directes basades en la lectura.2.5. Usa diccionaris, diaris, enciclopèdies, Internet, material audiovisual, etc., com a font d'informació i per comprendre textos.2.6. Formula i comprova hipòtesis per a la comprensió lectora.2.7. Resumeix les idees bàsiques del text.2.8. Rellegeix el text per comprovar o cercar la informació.2.9. Explica o conta el que ha llegit.2.10. Localitza informació rellevant en
---	--	--

<p>poètics i instructius.</p> <ul style="list-style-type: none">– Lectura de textos presentats en qualsevol suport, fomentant-ne l'interès i el gust.– Pla lector.– Lectura personal, guiada i expressiva de diferents tipus de text infantil.– Participació en jocs lingüístics motivadors que contribueixin al desenvolupament de la comprensió lectora (mots encreuats, sopes de lletres, jeroglífics, cal·ligrames, etc.).– Utilització dirigida de les tecnologies de la informació i la comunicació i de les biblioteques per obtenir informació i models per a la composició escrita.	<p>8. Utilitzar les biblioteques (d'aula i de centre) per obtenir informació. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació com a font d'informació.</p>	<p>titulars, portades, etc., dels textos procedents dels mitjans de comunicació social.</p> <p>2.11. Interpreta gràfics, il·lustracions, etc., per millorar la comprensió.</p> <p>3.1. Reconeix la funcionalitat comunicativa de diferents tipus de text: cartells, anuncis, contes, descripcions, notícies, felicitacions, instruccions, poemes, etc.</p> <p>3.2. Comprèn el sentit general del text mitjançant la lectura, la reflexió i la interpretació de certes convencions específiques, com els temes recurrents, els elements del relat literari i la rima.</p> <p>3.3. Reconeix les idees principals i les secundàries del text.</p> <p>3.4. Identifica en textos senzills els sentits figurats i els significats no explícits, especialment en els textos dels mitjans de comunicació.</p> <p>4.1. Reconeix la funció comunicativa de la llengua catalana en diferents tipus de text.</p> <p>4.2. Identifica diferents tipus de text.</p> <p>5.1. Llegeix diferents tipus de text i en qualsevol suport, i hi mostra interès.</p>
--	--	--

		<p>5.2. Expressa preferències per determinades lectures.</p> <p>5.3. Expressa les opinions i els gusts personals sobre els textos llegits.</p> <p>5.4. Llegeix amb freqüència i per iniciativa pròpia.</p> <p>5.5. Fa ús de la biblioteca d'aula i de centre, amb seguretat i autonomia, respectant les normes de funcionament.</p> <p>6.1. Fa lectura comprensiva en silenci.</p> <p>6.2. Llegeix diferents tipus de text amb pronunciació, ritme i entonació adequats.</p> <p>7.1. Participa de manera activa en jocs lingüístics per millorar la comprensió, amb activitats com mots encreuats, sopes de lletres, jeroglífics, cal·ligrames, etc.</p> <p>8.1. Fa ús de les tecnologies de la informació i la comunicació com a suport del procés de la lectura i l'escriptura.</p> <p>8.2. Cerca informació a les biblioteques d'aula i de centre per millorar la comprensió.</p> <p>8.3. Utilitza les tecnologies de la informació i la comunicació per obtenir informació i models per a les produccions escrites.</p>
--	--	---

BLOC 3. COMUNICACIÓ ESCRITA: ESCRIURE

Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluable
<ul style="list-style-type: none">– Coneixement de les normes i estratègies del codi escrit i dels aspectes gràfics per produir textos, i interès per la presentació adequada de les produccions.– Composició de diferents tipus de text, segons la intenció comunicativa. Característiques de la lingüística textual. L'escriptura com a eina de comunicació, de relació social i d'obtenció i reelaboració de la informació i dels coneixements.– Ús d'estratègies bàsiques de producció de textos. Pla d'escriptura.– Utilització guiada de programes o recursos informàtics de processament de textos.	<ol style="list-style-type: none">1. Interioritzar i aplicar les normes ortogràfiques bàsiques. Elaborar i presentar les feines valorant-ne la claredat, l'ordre i la netedat.2. Redactar, reescriure i resumir textos significatius. Conèixer l'estructura d'un text narratiu. Produir textos narratius i expositius senzills. Redactar contes. Fer descripcions. Elaborar diferents tipus de text, segons la intenció comunicativa.3. Seguir el procés de planificar, redactar i revisar per millorar el text escrit presentat. Establir i seguir un pla d'escriptura. Utilitzar elements gràfics i paratextuals en la producció de textos per facilitar-ne la comprensió. Identificar el llenguatge verbal i el no verbal.4. Fer ús de programes o recursos informàtics de processament de textos.	<ol style="list-style-type: none">1.1. Relaciona correctament les grafies amb els fonemes.1.2. Usa adequadament els signes de puntuació: punt, coma.1.3. Separa un text en paràgrafs.1.4. Accentua correctament les paraules d'ús més freqüent.1.5. Empra en contextos adequats els signes de puntuació d'interrogació i admiració.1.6. Fa una presentació clara, neta i ordenada dels textos escrits.2.1. Comunica per escrit coneixements, experiències, necessitats i opinions personals.2.2. Reconeix l'escriptura com a eina de comunicació útil i necessària.2.3. Produeix textos senzills a partir d'unes pautes donades.2.4. S'inicia en l'aplicació de les propietats textuais.2.5. Escriu textos narratius en què s'inclouen descripcions.2.6. Redacta textos expositius en què

		<p>s'inclouen descripcions objectives de fets pròxims.</p> <p>2.7. Elabora fullets informatius, receptes, invitacions, cartes i postals, respectant les característiques pròpies de cada un.</p> <p>2.8. Fa resums a partir d'un guió.</p> <p>2.9. Comença i acaba un text.</p> <p>2.10. Escriu notícies, contes i diàlegs respectant l'ordre cronològic dels fets.</p> <p>2.11. Diferencia resum, esquema i mapa conceptual.</p> <p>3.1. Elabora un pla de producció de textos sistemàtic per fomentar l'eficàcia escriptora i la creativitat.</p> <p>3.2. Fa esborranys abans de la redacció final de textos.</p> <p>3.3. Revisa els treballs fets.</p> <p>3.4. Inclou il·lustracions, subratllats, diferents tipus de lletres, colors, etc., en els textos propis per millorar-ne la comprensió.</p> <p>3.5. Identifica el llenguatge verbal i el no verbal.</p> <p>4.1. Utilitza els programes o recursos informàtics de processament de textos per millorar la lectoescriptura, la comprensió</p>
--	--	--

		lectora, l'adquisició de vocabulari i normes ortogràfiques.
BLOC 4. CONEIXEMENT DE LA LLENGUA		
Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluables
<ul style="list-style-type: none"> – Coneixement de l'abecedari. – Coneixement del lèxic per facilitar i millorar la comprensió i l'expressió orals i escrites. – Identificació d'algunes particularitats del lèxic general de la llengua: ús de sufixos, paraules sinònimes i antònimes, paraules polisèmiques, paraules simples, derivades i compostes, famílies i camps semàntics, analitzant-ne les formes i els significats. – Identificació de categories gramaticals: el nom (classes de noms), el determinant (articles, demostratius, possessius i numerals), l'adjectiu, el pronom personal i el verb (temps i formes verbals). Gènere, nombre i concordança. – El subjecte i el predicat. Tipus d'oració. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Conèixer l'ordre alfabètic. 2. Adquirir vocabulari. 3. Conèixer el concepte i la definició de <i>sinònim</i> i <i>antònim</i>, i identificar-los. Conèixer el concepte i la definició de <i>paraula polisèmica</i>. Reconèixer paraules derivades. Reconèixer paraules compostes. Formar paraules compostes. Cercar paraules compostes al diccionari. Reconèixer el significat comú d'un camp semàntic. Identificar camps semàntics. Formar augmentatius i diminutius de paraules donades. 4. Distingir les dues parts en què es divideix l'oració: subjecte i predicat. Conèixer i expressar el concepte de <i>substantiu</i> i reconèixer-lo en una frase o text. Identificar i agrupar noms de persones, animals, vegetals i coses. Diferenciar noms comuns i noms propis. Identificar el gènere i el nombre dels substantius i fer-ne la classificació. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Ordena paraules alfabèticament. 1.2. S'inicia en la cerca de paraules en el diccionari. 2.1. Consolida vocabulari, cada vegada més precís. 3.1. Identifica paraules sinònimes i antònimes. 3.2. Substitueix paraules proposades per sinònims i antònims. 3.3. Crea antònims de paraules donades utilitzant prefixos. 3.4. Explica el significat de paraules polisèmiques en diferents oracions. 3.5. Identifica paraules polisèmiques. 3.6. Identifica i classifica famílies de paraules pertanyents a un mateix camp semàntic. 3.7. Completa oracions o textos amb paraules que pertanyen a una mateixa família. 3.8. Coneix el concepte de <i>camp semàntic</i>, reconeix a quin pertanyen algunes paraules

<ul style="list-style-type: none">- Ús correcte de les normes ortogràfiques bàsiques i de puntuació. Coneixement i aplicació de l'ús del punt i de la majúscula, els signes d'interrogació i d'exclamació. Identificació de la síl·laba tònica de cada paraula.- Coneixement dels trets que caracteritzen una oració.- Iniciació en l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació com a instrument d'aprenentatge en tasques senzilles.- Coneixement de la pluralitat lingüística existent en el context social i escolar. Interès i respecte per la manera com els parlants d'altres llengües expressen les seves sensacions, experiències i idees. Varietats dialectals i llengua estàndard.	<p>Definir el concepte d'<i>adjectiu</i>. Identificar i aplicar l'adjectiu adequadament, respectant la concordança amb el nom. Formar el masculí o el femení de paraules donades. Identificar el gènere de diferents paraules proposades. Identificar els determinants que acompanyen els substantius i fer-ne la classificació. Utilitzar correctament la concordança en gènere i en nombre del determinant amb el substantiu que acompanya. Reconèixer els pronoms personals. Identificar, escriure i classificar els verbs. Utilitzar els temps verbals correctament. Distingir oracions enunciatives, interrogatives i exclamatives.</p> <p>5. Reconèixer i aplicar les normes ortogràfiques bàsiques. Completar un text breu amb punts i majúscules. Usar adequadament la coma (enumeracions) i els dos punts (enumeracions i diàlegs). Identificar els signes d'interrogació i exclamació i reconèixer-ne la funció. Localitzar la síl·laba tònica sabent que pot ocupar diferents posicions dins la</p>	<p>donades i posa exemples.</p> <p>3.9. Forma paraules derivades a partir d'una paraula simple.</p> <p>3.10. Reconeix paraules derivades estudiades.</p> <p>3.11. Identifica i forma paraules compostes.</p> <p>3.12. Identifica augmentatius i diminutius.</p> <p>3.13. Forma augmentatius i diminutius.</p> <p>4.1. Reconeix el subjecte i el predicat de l'oració.</p> <p>4.2. Identifica el substantiu dins una frase.</p> <p>4.3. Classifica noms: persones, animals, vegetals i coses.</p> <p>4.4. Identifica noms comuns i propis.</p> <p>4.5. Distingeix i classifica els substantius pel gènere i el nombre.</p> <p>4.6. Forma el masculí i el femení de paraules.</p> <p>4.7. Identifica els adjectius i els usa en les produccions escrites.</p> <p>4.8. Aplica correctament la concordança entre el nom i l'adjectiu.</p> <p>4.9. Identifica oracions simples.</p> <p>4.10. Identifica i reconeix el verb en una oració.</p>
---	--	--

	<p>paraula. Conèixer les diferents opcions en què es pot dividir una paraula a final de línia.</p> <ol style="list-style-type: none">6. Identificar i produir oracions correctes.7. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació com a instrument d'aprenentatge en tasques senzilles.8. Identificar positivament la pluralitat lingüística existent.9. Adequar el discurs a la intencionalitat i a la formalitat de la situació.	<ol style="list-style-type: none">4.11. Identifica el masculí i el femení en paraules.4.12. Identifica parelles de paraules diferents que expressen oposició de gènere.4.13. Identifica els determinants (articles, demostratius, possessius i numerals) inclosos en un text donat.4.14. Diferencia els articles pel significat (determinat i indeterminat).4.15. Escriu correctament els determinants davant el substantiu respectant-ne la concordança en gènere i en nombre.4.16. Identifica i classifica els pronoms personals.4.17. Reconeix el verb i relaciona diferents formes verbals amb l'infinitiu.4.18. Identifica el present, el passat i el futur dels verbs i els utilitza adequadament.4.19. Completa oracions en què faltin el subjecte o el predicat.4.20. Diferencia oracions enunciatives, interrogatives i exclamatives.5.1. Aplica adequadament les normes ortogràfiques apreses.5.2. Usa correctament el punt en les
--	---	---

		<p>produccions escrites.</p> <p>5.3. Empra correctament la majúscula a començament de text, després de punt i en noms propis.</p> <p>5.4. Aplica adequadament la coma (enumeracions) i els dos punts (enumeracions i diàlegs).</p> <p>5.5. Identifica els signes d'interrogació i exclamació en les produccions escrites.</p> <p>5.6. Empra correctament els signes d'interrogació i exclamació en els escrits.</p> <p>5.7. Diferencia la síl·laba tònica de la síl·laba àtona.</p> <p>5.8. Divideix en síl·labes una paraula.</p> <p>5.9. Divideix una paraula correctament.</p> <p>5.10. Utilitza el guionet per separar les paraules en síl·labes.</p> <p>6.1. Reconeix la importància de l'ordre dels elements d'una oració perquè resulti coherent i amb significat.</p> <p>6.2. Amplia i completa oracions.</p> <p>7.1. Usa les tecnologies de la informació i la comunicació per cercar informació, llegir textos...</p> <p>7.2. Fa servir correctament el teclat i l'empra per escriure textos petits.</p>
--	--	--

		8.1. Reconeix la pluralitat lingüística existent en el context social i escolar. 9.1. Adapta el discurs a la intencionalitat i a la formalitat de la situació.
BLOC 5. EDUCACIÓ LITERÀRIA		
Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluables
<ul style="list-style-type: none"> – El text literari com a font de comunicació i aprenentatge, de plaer, de joc, d'entreteniment, de coneixement d'altres mons, temps i cultures, i com a mitjà d'organització i de resolució de problemes de la vida quotidiana. – Textos literaris i no literaris. Literatura de les Illes Balears. Prosa i vers. El conte, el teatre, la poesia, endevinalles, etc. Recursos literaris: la comparació. – Ús dels recursos de la biblioteca de l'aula i del centre, incloent-hi documents audiovisuals, com a mitjà d'aproximació a la literatura pròpia i general, com a font d'informació i plaer. – Textos propis de la tradició literària popular: textos de tradició oral 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Llegir textos propis de la literatura infantil (poesia, còmics, contes, etc.) de diverses fonts i en diferents suports. Utilitzar estratègies per comprendre textos, com la relectura i la consulta al diccionari, i per identificar els missatges i valors que transmeten aquests textos. 2. Elaborar, de manera manual o digital, contes i poemes senzills, fent un ús coherent de la llengua escrita i la imatge per expressar situacions comunicatives concretes. Elaborar textos escrits i orals treballats dins l'aula per satisfer les necessitats comunicatives. Aplicar, en diferents situacions comunicatives, un vocabulari adequat i cada cop més precís, adquirit a través de la lectura de textos, literaris i no literaris. 3. Utilitzar la biblioteca d'aula i de centre per obtenir informació i com a font de 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Llegeix textos propis de la literatura infantil (poesia, còmics, contes, etc.) utilitzant, entre altres fonts, pàgines webs. 1.2. Fa ús de diferents estratègies per comprendre textos, com la relectura i la consulta al diccionari, per identificar els missatges i valors que transmeten aquests textos. 2.1. Produeix contes i poemes, de manera manual o digital, fent un ús coherent de la llengua escrita i la imatge per expressar situacions comunicatives concretes. 2.2. Elaborar textos escrits i orals treballats dins l'aula (normes de classe, horaris, fullets, reclamacions, etc.) per satisfer les necessitats comunicatives, amb imaginació i creativitat, a partir d'unes pautes donades. 2.3. Empra un vocabulari adequat adquirit a través de la lectura de textos literaris i no

<p>(llegendes, rondalles, cançons populars, contes, etc.). Textos de gènere narratiu (contes, biografies, autobiografies, novel·la d'aventures, de ciència-ficció, de fantasia). Textos d'altres gèneres (teatre, poesia) adequats als interessos infantils.</p> <ul style="list-style-type: none">– Comprensió, memorització i recitació de poemes senzills amb ritme, pronunciació i entonació adequats.– Identificació dels missatges i valors que transmeten els textos.– Dramatització de textos literaris i de situacions de la vida quotidiana pròximes a l'experiència dels infants.	<p>plaer. Llegir per fomentar l'autonomia lectora, l'interès per l'elecció de diferents temes i textos i com a recurs de plaer personal.</p> <ol style="list-style-type: none">4. Escoltar textos literaris i fer una lectura guiada i autònoma, en silenci i en veu alta, de textos propis de la nostra tradició popular, adequats als interessos infantils. Identificar i corregir, en textos orals i escrits dels mitjans de comunicació impresos, audiovisuals i digitals, els trets i les expressions que manifesten discriminació social, cultural, ètnica i de gènere.5. Comprendre, memoritzar i recitar poemes senzills.6. Utilitzar estratègies per interpretar textos, treballant el ritme, la pronunciació i l'entonació adequats. Interpretar, mitjançant gests i paraules, escenes de contes, obres de teatre, etc.	<p>literaris.</p> <ol style="list-style-type: none">3.1. Utilitza la biblioteca d'aula i de centre per obtenir informació i com a font de plaer.3.2. Llegeix amb autonomia, s'interessa per diferents tipus de temes i textos i utilitza la lectura com a font de plaer personal.4.1. Escolta textos literaris i fa una lectura guiada i autònoma, en silenci i en veu alta, de textos propis de la nostra tradició popular: endevinalles, refranys, cançons de triar, faules, rodolins, gloses, rondalles, poemes, contes, etc., adequats als interessos infantils.4.2. Identifica i corregeix, en textos orals i escrits dels mitjans de comunicació impresos, audiovisuals i digitals, els trets i les expressions que manifesten discriminació social, cultural, ètnica i de gènere.5.1. Comprèn, memoritza i recita poemes senzills.6.1. Identifica i aplica el ritme, la pronunciació i l'entonació adequats a cada tipus de dramatització.
--	---	--

6.2. Interpreta, mitjançant gests i paraules, escenes de contes, obres de teatre, etc.

Del quart al sisè curs

BLOC 1. COMUNICACIÓ ORAL: ESCOLTAR, PARLAR I CONVERSAR

Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluables
<ul style="list-style-type: none">– Participació activa i cooperadora en situacions comunicatives de relació social especialment destinades a afavorir la convivència (debats, exposicions, converses, expressions espontànies, discussions, assemblees, narracions orals, entrevistes, etc.).– Producció de textos orals, en diferents situacions i per a diferents finalitats: narracions, diàlegs, col·loquis, debats, dramatitzacions, recitacions, exposicions, presentacions, descripcions, planificació d'experiències de treball en grup, argumentacions, etc., cuidant les característiques formals, estructurals i de contingut de les diferents tipologies de textos orals i aplicant les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral.	<ol style="list-style-type: none">1. Participar en activitats significatives de comunicació i expressió orals, dirigides o espontànies, plantejant les pròpies idees i opinions i debatent les opinions dels altres. Participar en situacions d'aprenentatge col·laboratiu.2. Elaborar i presentar textos orals de manera estructurada i amb adequació a les diferents formes textuals. Expressar oralment amb pronunciació, entonació, ritme i volum adequats diferents tipus de missatges en diferents situacions, amb distintes finalitats i per a diverses necessitats educatives. Reconèixer els diferents tipus de text i la seva utilitat segons la necessitat comunicativa. Conèixer i utilitzar diferents recursos per dur a terme una gran varietat de funcions comunicatives.3. Utilitzar adequadament les estratègies i	<ol style="list-style-type: none">1.1. Participa activament en activitats de comunicació dins l'aula (converses, explicacions de vivències personals, avisos, debats, demandes d'informació, presentacions personals i dels altres, etc.) amb distinta intenció, seguint un ordre espacial, cronològic o lògic en el discurs i valorant i respectant les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral.1.2. Inicia, manté i finalitza una conversa.1.3. Incorpora les aportacions dels altres dins el propi discurs.1.4. Arriba a acords.2.1. Produueix i presenta textos orals de manera estructurada i amb adequació a les diferents formes textuals (expressió de desitjos, gusts, preferències, sentiments i vivències; descripcions d'objectes, persones i escenes, etc.), respectant l'ordre discursiu i les normes que regeixen

<ul style="list-style-type: none">- Les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral: exposició clara; coherència, cohesió i adequació del discurs; escolta atenta; mirada a l'interlocutor; respecte pel torn de paraula; ritme, entonació i pronunciació adequats; consideració per les diferències, sentiments, experiències, idees, opinions i coneixements dels altres; expressions de cortesia, atenció i correcció; postures i gests adequats.- Estructura i característiques dels missatges orals segons funcions i situacions comunicatives diverses: lèxic, entonació, recursos expressius; elements lingüístics i no lingüístics; doble sentit, ironia, humor, etc. Adequació de l'expressió oral.- Utilització de documents impresos i recursos audiovisuals o digitals per obtenir, seleccionar i relacionar, amb una autonomia progressiva, informacions rellevants per ampliar els aprenentatges (identificació, classificació, comparació).	<p>les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral. Reconèixer l'ús i la utilitat de les estratègies de comunicació oral en el propi aprenentatge.</p> <ol style="list-style-type: none">4. Exposar, narrar, descriure idees, coneixements i fets de manera coherent i ordenada. Aplicar tècniques per aprendre a expressar de manera adequada els continguts i les activitats de l'àrea.5. Utilitzar tot tipus de document, tant de manera individual com en grup, per obtenir i seleccionar informació sobre temes proposats.6. Reconèixer i emprar diferents registres lingüístics segons el grau de formalitat, utilitzant un llenguatge no discriminatori.7. Identificar el sentit global i la idea principal del text. Formular preguntes prèvies a la lectura de diferents tipus de text per localitzar la informació més rellevant. Retenir dades. Adquirir i ampliar vocabulari.8. Escoltar fent silenci diferents tipus de	<p>l'intercanvi comunicatiu oral.</p> <ol style="list-style-type: none">2.2. S'expressa oralment amb pronunciació, entonació, ritme i volum adequats al tipus de missatge i a la situació de comunicació.2.3. Presenta idees, coneixements i fets, narrant-los i descrivint-los de manera coherent i ordenada.2.4. Escriu i conta contes utilitzant el gest i l'entonació adequats.2.5. Expressa les opinions pròpies en converses.2.6. Expressa desitjos, gusts i preferències.2.7. Expressa sentiments diferents.2.8. Identifica dades del discurs articulat d'una conversa.2.9. Interpreta les intencions del text segons la necessitat comunicativa.2.10. Identifica la finalitat del text.2.11. Utilitza diferents recursos que ens permeten dur a terme una gran varietat de funcions comunicatives (presentar-se i presentar els altres, demanar i donar informació, expressar sentiments, opinions, acord, desacord, etc.).2.12. Posa en pràctica estratègies bàsiques
--	--	--

<ul style="list-style-type: none">- Els diferents registres lingüístics i els seus usos.- Comprensió i valoració dels diferents tipus de text oral, pròxims a la vida quotidiana dels infants, en diferents suports, captant-ne el sentit global i la idea principal. Textos orals procedents dels mitjans de comunicació i Internet. Textos orals amb sentit irònic, de dobles sentits. Textos de la tradició oral de les Illes Balears.- Escolta i reproducció de textos i jocs lingüístics o de tradició oral de la literatura de les Illes Balears: dites, contes, endevinalles, rodolins, cançons, embarbussaments, gloses, rondalles, llegendes, etc., i memorització d'alguns d'aquests textos o jocs.- Dramatització i representació de textos senzills mostrant interès per participar en les dinàmiques de grup, adequant l'entonació, el ritme i el volum a les característiques del text.- Utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació com a	<p>text. Comprendre textos literaris senzills. Participar en la representació d'obres de teatre, utilitzant els recursos expressius adequats al gènere. Reproduir diferents tipus de text i memoritzar-ne alguns. Escoltar i reproduir de manera senzilla, mitjançant l'expressió oral, missatges i textos orals, utilitzant de manera correcta i adequada la llengua.</p> <p>9. Dramatitzar textos adaptats.</p> <p>10. Usar les tecnologies de la informació i la comunicació com a instrument per millorar la comunicació oral i accedir a informacions diverses. Comentar amb capacitat crítica el contingut, el llenguatge i la finalitat de textos orals i audiovisuals dels mitjans de comunicació i analitzar-ne la informació.</p>	<p>de comunicació, sabent comunicar-se de manera oral en diferents situacions, amb distintes finalitats i per a diverses necessitats comunicatives.</p> <p>3.1. Manté una escolta atenta i la mirada amb l'interlocutor, així com una distància adequada.</p> <p>3.2. Respecta el torn de paraula.</p> <p>3.3. Pronuncia amb claredat, ritme i entonació adequats.</p> <p>3.4. Es mostra respectuós amb les participacions orals dels altres.</p> <p>3.5. Utilitza els recursos lingüístics per expressar les normes de cortesia, atenció i correcció en la comunicació oral.</p> <p>3.6. Adopta postures i fa gests adequats al tipus de discurs.</p> <p>3.7. Interpreta elements extralingüístics que afavoreixen la comprensió del llenguatge oral: gests, sons, pòsters, etc.</p> <p>3.8. Coneix l'ús i la utilitat de les estratègies de comunicació oral en el propi aprenentatge, i comenta les seves experiències amb el grup classe.</p> <p>4.1. Elabora un discurs coherent, cohesionat i adequat.</p>
---	---	--

<p>instrument per millorar la comunicació oral i accedir a informacions diverses.</p>		<p>4.2. Coneix i aplica tècniques que impliquin cercar, obtenir, seleccionar i organitzar informació referida als continguts de l'àrea per aprendre a expressar-se de manera correcta.</p> <p>5.1. Utilitza documents impresos, audiovisuals i digitals per obtenir, seleccionar, classificar, comparar i relacionar amb autonomia i responsabilitat la informació més important i necessària.</p> <p>6.1. Reconeix i usa els registres lingüístics segons el grau de formalitat, fent ús d'un llenguatge no discriminatori i respectant les normes que regeixen l'intercanvi comunicatiu oral.</p> <p>7.1. Identifica el sentit global del text.</p> <p>7.1. Reconeix i identifica les idees principals i les secundàries.</p> <p>7.2. Reconeix incoherències en textos orals.</p> <p>7.3. Planteja preguntes prèvies a la lectura de textos de diferents tipus (informatiu, argumental, etc.) facilitant la localització de la informació més rellevant.</p> <p>7.4. Respon a preguntes sobre dades i</p>
---	--	---

		<p>idees explícites en el text.</p> <p>7.5. Identifica elements no verbals que acompanyen els textos orals.</p> <p>7.6. Dedueix informació.</p> <p>7.7. Empra un vocabulari ampli i adequat, així com els connectors i marcadors del discurs apropiats.</p> <p>8.1. Reprodueix diferents tipus de text inclosos els de tradició oral: dites, contes, endevinalles, rodolins, cançons, embarbussaments, gloses, rondalles, llegendes, etc., i en memoritza alguns.</p> <p>8.2. Comprèn textos literaris senzills.</p> <p>9.1. Representa històries, contes i obres de teatre adequats a l'edat, a través de la paraula i els gests.</p> <p>9.2. Escenifica els textos adaptats.</p> <p>9.3. Utilitza els recursos extralingüístics convenients per reforçar i millorar l'expressió.</p> <p>10.1. Treballa textos orals provinents de recursos multimèdia o audiovisuals.</p> <p>10.2. Usa els mitjans audiovisuals i de comunicació i és capaç de comentar amb capacitat crítica el contingut, el llenguatge i la finalitat de la informació i diferenciar</p>
--	--	---

entre informació i opinió.

BLOC 2. COMUNICACIÓ ESCRITA: LLEGIR

Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluable
<ul style="list-style-type: none"> - Comprensió i identificació de la informació rellevant de textos de la vida quotidiana (cartells, horaris, reglaments, correspondència, plans de feina, catàlegs, fullets, instruccions, receptes, SMS, etc.), dels mitjans de comunicació (webs, notícies, reportatges, cartes al director, entrevistes, etc.) i de l'àmbit escolar, i valoració de la funcionalitat d'aquesta informació. - Interiorització del text escrit com a font d'informació, d'aprenentatge, de diversió, de comunicació d'experiències i de regulació de la convivència. Consciència fonològica. - Lectura comprensiva. Utilització d'estratègies per comprendre textos escrits: elaboració i comprovació d'hipòtesis, inferències d'informació sobre el text a partir dels coneixements i experiències previs, consulta del diccionari, resum de les idees bàsiques 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Comprendre textos escrits per aprendre i informar-se, tant els creats amb finalitat didàctica com els d'ús quotidià, informals o amb grau més alt de formalitat. Identificar la informació rellevant de diferents textos de la vida quotidiana i de les relacions socials. Llegir i comprendre textos literaris de la tradició oral i de la literatura infantil adequats. 2. Utilitzar la llengua, de manera oral i escrita, per formular i respondre preguntes, narrar històries i expressar sentiments, experiències i opinions. Consolidar la consciència fonològica. 3. Utilitzar estratègies per a la comprensió lectora. Utilitzar estratègies per a l'anàlisi del contingut. Detectar i entendre informacions o idees rellevants explícites als textos. Sintetitzar la idea extreta d'un text donat. Identificar diverses fonts d'informació. Inferir, interpretar i formular hipòtesis sobre el 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Comprèn textos escrits, tant de caràcter informal com d'un grau més alt de formalitat. 1.2. Identifica la informació rellevant de diferents textos, i reconeix les parts de l'estructura organitzativa i els personatges. 1.3. Reconeix la funcionalitat comunicativa de diferents tipus de text. 1.4. Reconeix les idees principals i les secundàries del text. 1.5. Comprèn el sentit general del text mitjançant la lectura, la reflexió i la interpretació de certes convencions específiques, com els temes recurrents, els elements del relat literari i la rima. 2.1. Formula i respon preguntes de manera oral i escrita, narra històries i expressa sentiments, experiències i opinions. 2.2. Participa en activitats i jocs per a la consolidació de la consciència fonològica. 3.1. Aplica els signes de puntuació per donar sentit a la lectura.

<p>o dels aspectes més destacats, etc. Interpretació dels sentits figurats i dels significats no explícits als textos.</p> <ul style="list-style-type: none">– Integració de coneixements i informacions fent ús d'estratègies per ampliar i donar sentit als aprenentatges: comparació, classificació, identificació i interpretació, amb una atenció especial a les dades que es transmeten mitjançant els elements gràfics i paratextuals: esquemes, taules, mapes conceptuals i altres il·lustracions.– Elements bàsics del discurs narratiu, poètic i teatral, i aplicació d'aquests coneixements a la comprensió i la interpretació dels textos. Identificació dels elements característics d'alguns tipus de text: concepte, temes, elements formals, elements gràfics (vinyetes, globus, onomatopeies, signes convencionals, etc.) i aplicació a la comprensió.– Participació en jocs lingüístics motivadors que contribueixin al desenvolupament de la comprensió	<p>contingut de diferents textos. Relacionar els elements lingüístics amb els no lingüístics en els textos periodístics i publicitaris. Interpretar i reconèixer els sentits figurats i els significats no explícits als textos.</p> <ol style="list-style-type: none">4. Cercar i seleccionar informacions en diferents fonts i en distints suports. Interpretar elements gràfics i paratextuals: gràfics, imatges, esquemes, quadres sinòptics, etc.5. Identificar i conèixer les característiques fonamentals dels textos literaris narratius, poètics i dramàtics. Conèixer i identificar alguns recursos retòrics i mètrics propis dels poemes. Comprendre textos periodístics i publicitaris i diferenciar la seva intenció comunicativa. Participar activament en els comentaris de textos literaris senzills, centrant-se en els temes i els personatges. Reconèixer alguns elements simbòlics. Comprendre i interpretar els elements característics del còmic.6. Recitar i dramatitzar textos procedents	<ol style="list-style-type: none">3.2. Empra el text donat per fer inferències directes basades en la lectura.3.3. Usa diccionaris, diaris, enciclopèdies, Internet, material audiovisual, etc., com a font d'informació i per comprendre textos.3.4. Dedueix el significat de paraules i expressions amb ajuda del context.3.5. Formula i comprova hipòtesis per a la comprensió lectora.3.6. Resumeix les idees bàsiques del text.3.7. Infereix normes ortogràfiques a partir del coneixement de les relacions fonemàgrafia.3.8. Cerca i selecciona informació en diferents fonts i suports, a la biblioteca o a Internet.3.9. Relaciona els elements lingüístics amb els no lingüístics en els textos periodístics i publicitaris, interpretant i formulant hipòtesis.3.10. Aprèn i entén més enllà del sentit literal del text.3.11. Interpreta alguns elements implícits com la ironia i el doble sentit.4.1. Interpreta gràfics, esquemes, taules, mapes conceptuals, plànols, quadres
--	---	--

<p>lectora i la memorització de textos llegits en veu alta, fent-ne una lectura fluïda i amb entonació adequada, i en silenci, a partir d'activitats literàries (endevinalles, embarbussaments, acudits, dites i refranys, etc.) i no literàries (sopes de lletres, mots encreuats, jeroglífics, etc.).</p> <ul style="list-style-type: none">– Lectura de textos presentats en qualsevol suport, mostrant interès i gust. Pla lector.– Lectura personal, silenciosa, en veu alta, guiada i expressiva de diferents tipus de text i en qualsevol suport.– Utilització dirigida de les tecnologies de la informació i la comunicació per a la localització, selecció i organització de la informació.	<p>de la tradició literària popular per millorar la comprensió lectora. Participar en jocs lingüístics dins l'aula.</p> <ol style="list-style-type: none">7. Llegir diferents tipus de text i mostrar-hi interès. Desenvolupar l'hàbit lector. Seguir un pla lector. Usar diferents suports per a la lectura. Llegir de manera autònoma.8. Practicar diferents tipus de lectura. Llegir diàlegs de manera compartida. Llegir textos en veu alta, amb el volum, l'entonació, la fluïdesa, la pronunciació i el ritme adequats al contingut.9. Cercar i elaborar informacions senzilles sobre temes d'interès utilitzant les tecnologies de la informació i la comunicació.	<p>sinòptics i altres il·lustracions, i expressa de manera oral o per escrit la intenció comunicativa.</p> <ol style="list-style-type: none">5.1. Reconeix la funció comunicativa de la llengua en diferents tipus de text.5.2. Identifica diferents tipus de text.5.3. Llegeix i comprèn textos periodístics i publicitaris, n'identifica la intenció comunicativa i diferencia entre informació, opinió i publicitat.5.4. Comprèn i identifica diferents tipus de text no literari (expositiu, narratiu, descriptiu i argumentatiu) i de la vida quotidiana.5.5. Identifica i coneix les característiques fonamentals dels textos literaris narratius, poètics i dramàtics, i identifica recursos retòrics i mètrics propis dels poemes.5.6. Elabora comentaris de textos literaris, centrant-se en els temes i els personatges.5.7. Identifica els elements del còmic per comprendre'l i interpretar-lo: vinyetes, globus, onomatopeies, signes convencionals, etc.6.1. Recita i representa textos procedents de la tradició literària popular (llegendes,
--	---	--

		<p>contes populars, rondalles, etc.).</p> <p>6.2. Participa en jocs lingüístics per millorar la comprensió, a través d'activitats literàries (endevinalles, embarbussaments, acudits, dites i refranys, etc.) i no literàries (sopes de lletres, mots encreuats, jeroglífics, etc.).</p> <p>7.1. Llegeix diferents tipus de text i en qualsevol suport, i hi mostra interès.</p> <p>7.2. Expressa preferències per determinades lectures.</p> <p>7.3. Expressa les opinions i els gusts personals sobre els textos llegits.</p> <p>7.4. Llegeix amb freqüència i per iniciativa pròpia.</p> <p>7.5. Fa ús de la biblioteca d'aula i de centre, amb seguretat i autonomia, respectant les normes de funcionament.</p> <p>8.1. Fa lectura comprensiva en silenci.</p> <p>8.2. Llegeix diferents tipus de text amb l'altura, l'entonació, la fluïdesa, la pronunciació i el ritme adequats.</p> <p>9.1. Utilitza les tecnologies de la informació i la comunicació per cercar informació i elaborar tasques senzilles sobre temes d'interès (contes, cançons,</p>
--	--	--

endevinalles, jocs, etc.).

BLOC 3. COMUNICACIÓ ESCRITA: ESCRIURE

Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluable
<ul style="list-style-type: none"> - Coneixement de les característiques específiques de la comunicació escrita (linealitat, possibilitat de comunicació amb interlocutors absents, permanència i fixació del pensament, possibilitat de relectura), tipografies, apartats i títols, signes de puntuació (punt, coma, guions, dos punts, signes d'exclamació i d'interrogació, punts suspensius, etc.), normes ortogràfiques i presentació de les produccions. - Estratègies per millorar les produccions escrites (utilitzar enllaços, separar en paràgrafs, evitar repeticions, transposar textos, etc.). - Ús de textos d'informació i opinió propis dels mitjans de comunicació social (especialment de la premsa local) sobre fets i esdeveniments que resultin significatius, amb una incidència especial en la notícia, l'entrevista, la ressenya de llibres o de 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Produir textos que compleixin les normes bàsiques de presentació. Aplicar en l'expressió escrita les normes gramaticals, ortogràfiques i tipogràfiques apreses. 2. Utilitzar estratègies diverses per millorar les produccions escrites. 3. Conèixer i analitzar notícies i opinions a través dels mitjans de comunicació social, fent ús de diaris o revistes. Redactar textos periodístics i publicitaris. Expressar, per escrit, opinions, reflexions i valoracions argumentades, respectant les normes bàsiques de presentació. 4. Utilitzar textos propis per obtenir o comunicar informació, ajudant-se de les tecnologies de la informació i la comunicació. Reconèixer l'escriptura com a recurs per a l'expressió personal creativa. 5. Elaborar esquemes, mapes conceptuals i resums com a instruments que 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Usa adequadament els signes de puntuació: punt, coma, punt i coma, dos punts, punts suspensius, signes d'exclamació i d'interrogació. 1.2. Aplica correctament les normes ortogràfiques. Produeix textos seguint les normes bàsiques de presentació establertes: marges, disposició sobre el paper, netedat, qualitat cal·ligràfica, separació entre paràgrafs, interlineat, etc. 2.1. Fa produccions escrites utilitzant la transposició de textos per millorar les produccions: dramatització de relats, conversió d'un relat en còmic, pas de l'estil directe a l'indirecte, etc. 2.2. Empra connectors, separa les produccions en paràgrafs, evita repeticions, etc., per millorar les produccions escrites. 3.1. Utilitza la premsa local per cercar notícies, opinions o entrevistes i exposa per escrit les seves opinions. 3.2. Redacta textos periodístics (notícies,

<p>música, la carta al director, en situacions reals o simulades a l'aula.</p> <ul style="list-style-type: none">– Textos escrits propis de la vida social de l'aula per comunicar coneixements, experiències i necessitats (normes, notes, cartes, notícies, treballs d'aula, etc.).– Identificació de l'estructura dels textos propis de l'àmbit acadèmic (qüestionaris, enquestes, resums, esquemes, informes, descripcions, explicacions) i aplicació d'aquests coneixements a la comprensió i la producció de textos per obtenir i organitzar la informació, i per comunicar coneixements, experiències i necessitats.– Coneixement de les estratègies i normes bàsiques en la producció de textos: planificació (concreció de la intenció comunicativa i del destinatari, del tipus de text, de l'organització del contingut, etc.), redacció de l'esborrany, avaluació i revisió del text per millorar-lo amb l'ajuda del docent i els companys (reescriptura). Pla	<p>faciliten la comprensió i l'aprenentatge.</p> <ol style="list-style-type: none">6. Dissenyar estratègies bàsiques de producció de textos, seguint una estructura proposada. Seguir el procés de planificar, redactar i revisar per millorar el text escrit presentat. Establir i seguir un pla d'escriptura.7. Compondre diferents tipus de text amb claredat i ben estructurats. Utilitzar adequadament els elements de cohesió del text, així com els marcadors i els connectors del discurs.8. Utilitzar elements gràfics i paratextuals en la producció de textos per facilitar-ne la comprensió.9. Escriure i presentar diferents tipus de text de caràcter literari i lúdic. Elaborar diferents tipus de text, segons la intenció comunicativa.10. Fer ús de programes o recursos informàtics de processament de textos per elaborar produccions i cercar informació.	<p>cròniques, reportatges, entrevistes) i publicitaris (anuncis, cartells) i expressa per escrit opinions, reflexions i valoracions argumentades.</p> <ol style="list-style-type: none">4.1. Comunica per escrit coneixements, experiències i necessitats.4.2. Reconeix l'escriptura com a eina de comunicació útil i necessària.5.1. Elaborar i presenta per escrit qüestionaris, esquemes, mapes conceptuals, resums, descripcions i altres textos propis de l'àmbit acadèmic de manera clara i visual.5.2. Utilitza les tecnologies de la informació i la comunicació per cercar informació, dissenyar i presentar esquemes i mapes conceptuals.6.1. Escriu i presenta textos propis, elaborant esborranys i seguint el procés de planificar, redactar i corregir.6.2. Segueix un pla de producció de textos sistemàtic per fomentar l'eficàcia escriptora i la creativitat.6.3. Fa esborranys abans de la redacció final de textos.6.4. Revisa els treballs fets.
--	--	--

<p>d'escriptura.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Elements bàsics dels discursos narratius, explicatius, argumentatius, descriptius, informatius i persuasius (estructura, sentit global, intenció, etc.). Coherència i cohesió en els discursos escrits. – Ús d'estratègies bàsiques de producció de textos per facilitar la comprensió: elements gràfics i paratextuals. – Composició de diferents tipus de text, segons la intenció comunicativa. Característiques de la lingüística textual. – Utilització guiada de programes o recursos informàtics de processament de textos. 		<p>7.1. Presenta de forma escrita textos expositius, narratius, descriptius i argumentatius, seguint un guió establert.</p> <p>8.1. Inclou il·lustracions, subratllats, taules, gràfics, diferents tipus de lletres, colors, etc., en els textos propis per millorar-ne la comprensió.</p> <p>9.1. Escriu textos de caràcter literari i lúdic (contes, poemes, autobiografia, escenes d'obres de teatre, còmics, cançons, endevinalles, etc.) i els presenta dins l'aula.</p> <p>9.2. Aplica les propietats textuals en les produccions.</p> <p>10.1. Utilitza els programes o recursos informàtics de processament de textos per compondre textos i cercar informació.</p>
--	--	---

BLOC 4. CONEIXEMENT DE LA LLENGUA

Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluable
<ul style="list-style-type: none"> – Ús de les normes ortogràfiques, morfològiques, sintàctiques i lexicosemàntiques de la llengua. – Ús adequat de la terminologia gramatical i lingüística. Estructures bàsiques de la llengua: tipus de text i 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aplicar de manera adequada les normes ortogràfiques, morfològiques, sintàctiques i lexicosemàntiques de la llengua. 2. Emprar de manera adequada la terminologia gramatical i lingüística de la llengua en les activitats de 	<p>1.1. Utilitza correctament en les produccions pròpies les normes ortogràfiques, morfològiques, sintàctiques i lexicosemàntiques de la llengua, i és capaç d'explicar-les de manera oral.</p> <p>2.1. Elabora diferents tipus de produccions orals i escrites aplicant els</p>

<p>estructura pròpia (narració, descripció, exposició), enunciats (declaratiu, interrogatiu, exclamatiu, imperatiu).</p> <p>– Identificació d’algunes particularitats del lèxic general de la llengua: ús de prefixos i sufixos, sigles i abreviatures, paraules sinònimes i antònimes, neologismes i manlleus, arcaïsmes i barbarismes, paraules homònimes i polisèmiques, paraules compostes, primitives i derivades, famílies i camps semàntics, locucions i frases fetes, sentit propi i sentit figurat, definició de <i>nom</i>, <i>adjectiu</i> i <i>verb</i> analitzant-ne formes i significats. Tipus de diccionaris.</p> <p>– Identificació dels constituents fonamentals de l’oració (subjecte i predicat), dels papers semàntics del subjecte i de les funcions bàsiques dels complements del verb (directe, indirecte, circumstancial, atribut). Anàlisi morfològica i sintàctica. Tipus d’oracions. Interjeccions. Tipus d’enunciats: frases i oracions. Text,</p>	<p>composició i comprensió de textos. Elaborar textos en situacions quotidianes i escolars utilitzant la planificació i la revisió, i respectant les normes gramaticals, ortogràfiques i de presentació. Reconèixer la llengua com a instrument de comunicació i de descobriment lúdic.</p> <p>3. Conèixer, reconèixer i usar paraules sinònimes i antònimes, paraules homònimes i polisèmiques, neologismes i manlleus, sigles i abreviatures, analitzant-ne les formes i comprenent-ne el significat. Reconèixer paraules compostes, prefixos i sufixos. Crear paraules derivades i diferenciar famílies de paraules.</p> <p>4. Identificar oracions com a unitats de significat complet i ser capaç de reconèixer oracions simples. Identificar el subjecte i el predicat de l’oració i els nuclis i complements corresponents. Reconèixer el subjecte el·líptic. Distingir el predicat verbal i el nominal, amb els respectius complements. Reconèixer oracions actives i passives i transformar</p>	<p>coneixements bàsics sobre l’estructura de la llengua.</p> <p>2.2. Utilitza la terminologia gramatical i lingüística de la llengua en les activitats de composició i comprensió de textos.</p> <p>2.3. Corregeix textos propis o del company aplicant les normes gramaticals i ortogràfiques.</p> <p>2.4. Revisa la cal·ligrafia, l’ordre i la presentació de les tasques i fa una valoració dels resultats.</p> <p>3.1. Coneix, reconeix i usa paraules sinònimes i antònimes, paraules homònimes i polisèmiques, neologismes i manlleus, sigles i abreviatures, i n’analitza les formes i en comprèn el significat.</p> <p>3.2. Coneix les abreviatures del diccionari.</p> <p>3.3. Identifica paraules compostes, prefixos i sufixos, i les utilitza en la construcció de textos senzills.</p> <p>3.4. Crea paraules derivades i distingeix les diferents famílies de paraules.</p> <p>3.5. Coneix diferents tipus de diccionaris.</p> <p>4.1. Comprèn el concepte d’<i>oració</i>.</p> <p>4.2. Reconeix oracions simples, en comprèn el significat i n’identifica subjecte</p>
---	--	--

<p>paràgraf i oració.</p> <ul style="list-style-type: none">– Utilització dels mecanismes i els recursos lingüístics bàsics per organitzar el text explicatiu i dotar-lo de coherència i cohesió, fent ús de la inserció, la coordinació i l'enllaç d'oracions.– Ús adequat de les diferents categories gramaticals: el nom (classes de noms), el determinant, l'adjectiu, el pronom, el verb (arrel i desinència, conjugacions, formes no personals, perífrasis verbals, verbs regulars i irregulars, temps, mode), l'adverbi, la preposició, la conjunció. Gènere, nombre i concordança.– Ús correcte de les normes ortogràfiques bàsiques i de puntuació.– Coneixement i aplicació de l'ús de l'apòstrof i les contraccions. El punt, el punt i coma, la coma, els dos punts, els punts suspensius, el guionet i la dièresi. Diftongs i hiats. Paraules agudes, planes i esdrúixoles.– Ús de les tecnologies de la informació i la comunicació com a instrument	<p>les oracions d'un estil a l'altre. Reconèixer i produir els distints tipus d'oracions segons l'actitud del parlant. Utilitzar la terminologia pròpia de la sintaxi apresada.</p> <ol style="list-style-type: none">5. Construir en la producció pròpia oral i escrita oracions amb un ordre lògic i amb les concordances adequades.6. Aplicar els coneixements bàsics de la gramàtica (categories gramaticals). Reconèixer les diferents categories gramaticals segons la funció: noms, determinants, adjectius, pronoms, verbs, adverbis, preposicions i conjuncions.7. Conèixer les normes ortogràfiques i aplicar-les en les produccions escrites. Utilitzar amb correcció els signes de puntuació.8. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació com a instrument d'aprenentatge en tasques senzilles.9. Comprendre la definició de <i>llengua</i>. Conèixer i respectar les llengües oficials de les Illes Balears. Reconèixer les diferents llengües que es parlen a l'Estat	<p>i predicat, amb els respectius nuclis i complements.</p> <ol style="list-style-type: none">4.3. Identifica i empra textos senzills, i hi reconeix el predicat verbal i els seus complements (directe, indirecte i circumstancial), així com el predicat nominal i l'atribut.4.4. Reconeix si l'oració és activa o passiva i és capaç de fer la transformació de l'una a l'altra per produir diferents tipus d'oracions segons l'actitud del parlant.5.1. Escriu i presenta de forma oral i escrita les oracions amb un ordre lògic i amb les concordances adequades.6.1. Coneix i reconeix totes les categories gramaticals per la seva funció en la llengua.6.2. Reconeix el nom, el substitueix i n'expressa les característiques: classes de noms, gènere i nombre.6.3. Expressa accions o estats.6.4. Enllaça o relaciona paraules o oracions.6.5. Reconeix els determinants i en distingeix la funció.6.6. Classifica els distints tipus de
--	---	---

<p>d'aprenentatge en tasques senzilles.</p> <p>– Coneixement de la pluralitat lingüística existent en el context social i escolar. Les llengües oficials de les Illes Balears, les llengües de l'Estat espanyol. Varietats dialectals i llengua estàndard. Situació sociolingüística.</p>	<p>espanyol i a les Illes Balears. Identificar positivament la pluralitat lingüística existent.</p>	<p>determinants.</p> <p>6.7. Identifica els adjectius i fa la correcta concordança amb el nom.</p> <p>6.8. Distingeix els graus de l'adjectiu.</p> <p>6.9. Reconeix i utilitza els pronoms personals.</p> <p>6.10. Identifica, distingeix i classifica els pronoms febles i forts.</p> <p>6.11. Identifica el temps, el mode, la persona, el nombre i la conjugació dels verbs. Classifica les formes no personals del verb.</p> <p>6.12. Reconeix les perífrasis verbals.</p> <p>6.13. Conjuga verbs regulars i irregulars i es fixa en els canvis produïts en l'arrel i en les terminacions.</p> <p>6.14. Coneix les formes verbals simples, compostes i perifràstiques. Reconeix i utilitza les formes no personals del verb.</p> <p>6.15. Identifica l'adverbi.</p> <p>6.16. Coneix les preposicions.</p> <p>6.17. Identifica les conjuncions.</p> <p>7.1. Coneix i aplica adequadament les normes ortogràfiques bàsiques en les produccions escrites.</p> <p>7.2. Empra amb correcció els signes de</p>
---	---	--

		<p>puntuació.</p> <p>7.3. Identifica paraules que han de dur accent diacrític.</p> <p>7.4. Reconeix els diftongs i els hiats.</p> <p>8.1. Usa les tecnologies de la informació i la comunicació per cercar informació, llegir textos, etc.</p> <p>8.2. Fa servir correctament el teclat i l'empra per escriure textos petits.</p> <p>9.1. Reconeix i respecta la pluralitat lingüística existent en el context social i escolar, en l'àmbit de les Illes Balears i en l'àmbit de l'Estat espanyol.</p> <p>9.2. Reconeix els diferents registres, els relaciona amb la situació comunicativa i hi adequa l'expressió pròpia.</p>
BLOC 5. EDUCACIÓ LITERÀRIA		
Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluable
<ul style="list-style-type: none"> – El text literari com a font de comunicació i aprenentatge, de plaer, de joc, d'entreteniment, de coneixement d'altres mons, temps i cultures, i com a mitjà d'organització i de resolució de problemes de la vida quotidiana. – Textos literaris i no literaris. Literatura 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Llegir i comentar textos propis de la literatura infantil (poesia, còmics, contes, etc.) de diverses fonts i en diferents suports. Utilitzar estratègies per comprendre textos literaris i per identificar els missatges i valors que transmeten aquests textos. 2. Elaborar contes i poemes senzills, fent 	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Llegeix i comenta textos propis de la literatura infantil (poesia, còmics, contes, etc.) utilitzant, entre altres fonts, pàgines web. 1.2. Fa ús de diferents estratègies per comprendre textos, com el subratllat de les idees essencials, la relectura i la consulta al diccionari, per identificar els

<p>de les Illes Balears. El llenguatge literari i els recursos literaris. Els gèneres literaris: narrativa (conte i novel·la), poesia (síl·labes dels versos, rima, versos i estrofes) i teatre (personatges, acotacions, actes i escenes). Tipus de narrador. Altres gèneres literaris.</p> <ul style="list-style-type: none">– Ús dels recursos de la biblioteca de l'aula i del centre, incloent-hi documents audiovisuals, com a mitjà d'aproximació a la literatura pròpia i general, com a font d'informació i plaer.– Textos propis de la tradició literària popular: textos de tradició oral (llegendes, rondalles, cançons populars, contes, etc.). Textos de gènere narratiu (contes, biografies, autobiografies, novel·la realista, d'aventures, de misteri, de ciència-ficció, de fantasia). Textos d'altres gèneres (teatre, poesia) adequats als interessos infantils.– Diferents tipus de lectura amb obres i textos literaris adequats a l'edat i als	<p>un ús coherent de la llengua escrita i la imatge per expressar situacions comunicatives concretes. Elaborar textos escrits i orals treballats dins l'aula per satisfer les necessitats comunicatives. Aplicar, en diferents situacions comunicatives, un vocabulari adequat i cada cop més precís, adquirit a través de la lectura de textos, literaris i no literaris.</p> <ol style="list-style-type: none">3. Utilitzar la biblioteca d'aula i de centre per obtenir informació i com a font de plaer en la lectura d'obres literàries adequades. Llegir per fomentar l'autonomia lectora, l'interès per l'elecció de diferents temes i textos i com a recurs de plaer personal.4. Escoltar textos literaris i fer una lectura guiada i autònoma, en silenci i en veu alta de textos propis de la nostra tradició popular, adequats als interessos infantils. Identificar i corregir en textos orals i escrits els trets i les expressions que manifesten discriminació social, cultural, ètnica i de gènere.	<p>missatges i valors que transmeten aquests textos.</p> <ol style="list-style-type: none">2.1. Produeix contes i poemes, de manera manual o digital, fent un ús coherent de la llengua escrita i la imatge per expressar situacions comunicatives concretes.2.2. Llegeix petites obres literàries, completa les activitats proposades i exposa oralment les seves opinions.2.3. Elabora textos escrits i orals treballats dins l'aula (normes de classe, horaris, fullets, reclamacions, etc.), com a eina d'informació i per satisfer les necessitats comunicatives a partir d'unes pautes donades.2.4. Fa una lectura comentada de poemes, relats i obres teatrals, tenint en compte les convencions literàries (gèneres, figures, etc.) i la presència de certs temes i motius recurrents.2.5. Recrea i compon poemes i relats per comunicar sentiments, emocions, estats d'ànim o records a partir de l'anàlisi de les característiques d'alguns models i amb l'ajuda de recursos que permetin l'expressió creativa.
---	--	---

<p>interessos dels alumnes: lectura silenciosa, en veu alta, expressiva, etc.</p> <ul style="list-style-type: none">- Audició, comprensió, memorització i recitació de diferents textos poètics, adequats a l'edat, amb ritme, pronunciació i entonació adequats, i identificació dels missatges i valors que transmeten aquests textos.- Dramatització de textos literaris i de situacions de la vida quotidiana pròximes a l'experiència dels infants.	<ol style="list-style-type: none">5. Llegir correctament diferents tipus d'obres i textos literaris, segons la pretensió de la lectura.6. Escoltar, comprendre, memoritzar i recitar textos poètics.7. Utilitzar estratègies per interpretar textos literaris. Interpretar, mitjançant gests i paraules, escenes de contes, obres de teatre, etc.	<ol style="list-style-type: none">2.6. Empra un vocabulari adequat segons les diferents situacions comunicatives, adquirit a través de la lectura de textos literaris i no literaris.<ol style="list-style-type: none">3.1. Utilitza la biblioteca d'aula i de centre per obtenir informació i com a font de plaer en la lectura d'obres literàries adequades.3.2. Llegeix amb autonomia, s'interessa per diferents tipus de temes i textos i utilitza la lectura com a font de plaer personal.<ol style="list-style-type: none">4.1. Escolta textos literaris i fa una lectura guiada i autònoma, en silenci i en veu alta, de textos propis de la nostra tradició popular: endevinalles, refranys, cançons de triar, faules, rodolins, gloses, rondalles, poemes, contes, etc., adequats als interessos infantils.4.2. Identifica i corregeix, en textos orals i escrits dels mitjans de comunicació impresos, audiovisuals i digitals, els trets i les expressions que manifesten discriminació social, cultural, ètnica i de gènere.5.1. Utilitza diferents tipus de lectura
---	---	---

		<p>d'obres i textos literaris: lectura silenciosa, en veu alta, expressiva, etc.</p> <p>6.1. Escolta, comprèn, memoritza i recita poemes adequats a l'edat.</p> <p>7.1. Identifica i aplica el ritme, la pronunciació i l'entonació adequats a cada tipus de dramatització.</p> <p>7.2. Interpreta, mitjançant gests i paraules, escenes d'històries, contes, obres de teatre, etc.</p>
--	--	---